

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2023
(OR. en)

13994/23

Διοργανικός φάκελος:
2023/0234(COD)

AGRI 599
FOOD 72
ENV 1101
COMPET 971
SAN 578
MI 839
IND 523
CONSOM 353
ENT 212
CODEC 1822

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα — πτυχές που σχετίζονται με τα τρόφιμα - Ενημέρωση από την Προεδρία και την Επιτροπή - Ανταλλαγή απόψεων

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες ενημερωτικό έγγραφο της Προεδρίας με ερωτήματα, σκοπός του οποίου είναι να κατευθύνει την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των υπουργών για το προαναφερόμενο θέμα κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Γεωργίας και Αλιείας στις 23 και 24 Οκτωβρίου 2023.

Οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα — πτυχές που σχετίζονται με τα τρόφιμα

- Ενημερωτικό έγγραφο της Προεδρίας

Η Ατζέντα του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη των Ηνωμένων Εθνών θέτει ως στόχο τη μείωση κατά το ήμισυ των κατά κεφαλήν αποβλήτων τροφίμων σε επίπεδο λιανικής πώλησης και καταναλωτή ως το 2030 και τη μείωση των απωλειών τροφίμων κατά μήκος των αλυσίδων παραγωγής και εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένων των απωλειών μετά τη συγκομιδή [Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) 12.3]¹.

Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματα που εξέδωσε στις 28 Ιουνίου 2016², αναγνώρισε ότι ο περιορισμός της απώλειας και της σπατάλης τροφίμων είναι μια παγκόσμια πρόκληση που απαιτεί δράση σε παγκόσμιο, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και κάλεσε τα κράτη μέλη να επιβεβαιώσουν τη δέσμευσή τους για την επίτευξη του ΣΒΑ 12.3. Κάλεσε επίσης την Επιτροπή να αναλάβει πρωτοβουλίες, μεταξύ άλλων για την καλύτερη ενσωμάτωση της πρόληψης της απώλειας και της σπατάλης τροφίμων σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας.

Η οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα³, η οποία εκδόθηκε το 2008, καθορίζει τις βασικές έννοιες και τους ορισμούς που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων σε επίπεδο ΕΕ. Το 2018 τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/851, η οποία θέσπισε υποχρέωση των κρατών μελών να αναπτύξουν ειδικά προγράμματα πρόληψης της σπατάλης τροφίμων, στο πλαίσιο των προγραμμάτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων.

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-consumption-production/>.

² 10730/16.

³ Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών.

Στις 5 Ιουλίου 2023, η Επιτροπή υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο πρόταση με περαιτέρω τροποποιήσεις της οδηγίας-πλαισίου για τα απόβλητα, που περιλαμβάνει και νομικά δεσμευτικούς στόχους για τη μείωση των αποβλήτων τροφίμων. Πρόκειται για μία από τις δεσμεύσεις που περιγράφονται στη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο». Εξάλλου, στόχος της πρότασης είναι να συμβάλει στη δέσμευση της ΕΕ και των κρατών μελών της για την επίτευξη του ΣΒΑ 12.3.

Η πρόταση καθορίζει στόχους μείωσης των αποβλήτων τροφίμων σε επίπεδο κρατών μελών, οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030, ως εξής:

- Στο στάδιο του «μετασχηματισμού»: κατά 10 % σε σύγκριση με τα απόβλητα που παράγονταν το 2020.
- Στα στάδια «λιανική πώληση και διανομή», «εστίαση και υπηρεσίες σίτισης» και «νοικοκυριά», συνολικά κατά 30 % (σε μονάδες κατά κεφαλήν), σε σύγκριση με τα απόβλητα που παράγονταν το 2020.

Η πρόταση δεν περιλαμβάνει στόχους για το στάδιο της «πρωτογενούς παραγωγής». Στην εκτίμηση επιπτώσεων, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα απόβλητα στην πρωτογενή παραγωγή είναι παράπλευρη συνέπεια των ανεπαρκειών στη λειτουργία της αλυσίδας τροφίμων τις οποίες δεν μπορούν να ελέγξουν οι γεωργοί, όπως τα μετεωρολογικά φαινόμενα ή η αγορά.

Η πρόταση περιλαμβάνει επίσης διατάξεις σχετικά με τα «προγράμματα για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων» των κρατών μελών και μέτρα που πρέπει να λάβουν τα κράτη μέλη για να προλαμβάνεται η δημιουργία αποβλήτων τροφίμων στην πρωτογενή παραγωγή, την επεξεργασία και τη μεταποίηση, τη λιανική πώληση και άλλες μορφές διανομής τροφίμων, καθώς και στα νοικοκυριά. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται:

- ανάπτυξη παρεμβάσεων αλλαγής συμπεριφοράς και ενημερωτικές εκστρατείες για ευαισθητοποίηση σχετικά με την πρόληψη των αποβλήτων τροφίμων,
- εντοπισμός και αντιμετώπιση των ανεπαρκειών στη λειτουργία της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων και στήριξη της συνεργασίας μεταξύ όλων των παραγόντων, με παράλληλη διασφάλιση δίκαιης κατανομής του κόστους και των οφελών των μέτρων πρόληψης,
- ενθάρρυνση της δωρεάς τροφίμων και άλλου είδους αναδιανομών προς ανθρώπινη κατανάλωση, προτεραιότητα στην ανθρώπινη χρήση παρά στη χρήση για ζωοτροφές και τη μετατροπή σε μη edώδιμα προϊόντα,
- στήριξη της κατάρτισης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων, καθώς και διευκόλυνση της πρόσβασης σε ευκαιρίες χρηματοδότησης, ιδίως για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και τους φορείς της κοινωνικής οικονομίας.

Επιπλέον, η πρόταση προβλέπει ότι η Επιτροπή θα επανεξετάσει ως το τέλος του 2027 τον βαθμό συμμόρφωσης με τους στόχους, με σκοπό να προβεί, κατά περίπτωση, στην τροποποίησή τους, στην επέκτασή τους σε άλλα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων ή στη θέσπιση νέων στόχων πέραν του 2030.

Η Προεδρία επισημαίνει ότι η πρόταση είναι πολύ σημαντική για τον αγροδιατροφικό τομέα. Αξίζει ιδιαίτερος να σημειωθεί ότι η πρόταση επηρεάζει άμεσα την αλυσίδα τροφίμων, κυρίως επειδή οι στόχοι μείωσης τίθενται σε συγκεκριμένα στάδια της αλυσίδας τροφίμων.

Με τα ανωτέρω δεδομένα, η Προεδρία θεωρεί σκόπιμο να πραγματοποιηθεί ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την πρόταση στο Συμβούλιο Γεωργίας και Αλιείας, κατόπιν παρουσίασης από την Επιτροπή.

Η Προεδρία προτείνει να επικεντρωθεί η συζήτηση στα θέματα που αφορούν τα τρόφιμα, με βάση τα ακόλουθα ερωτήματα:

- 1.- Όσον αφορά τα στοιχεία που σχετίζονται με τα απόβλητα τροφίμων, ποια είναι η εκτίμησή σας για την πρόταση;
- 2.- Ποια εργαλεία θεωρείτε τα πλέον κατάλληλα για την επίτευξη των στόχων της πρότασης σχετικά με τα απόβλητα τροφίμων;